

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาการปรับตัวทางมิติเศรษฐศาสตร์ต่อปัญหาน้ำท่วมของชุมชนลุ่มน้ำมูล ตอนล่างกรณีศึกษา อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

สรุปผลการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 358 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 63 นอกจากนั้นเป็นเพศชาย จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 37 อยู่ในช่วงอายุ 46- 60 ปี มากที่สุด จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 31.5 ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด จำนวน 159 คน คิดเป็น ร้อยละ 45.6 มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนมากที่สุดในช่วง 2,501 – 5,000 บาท จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 45.1 ส่วนใหญ่ไม่ได้วางแผนออมเงิน จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 52.5 ความเสียหายของที่อยู่อาศัยจากปัญหาน้ำท่วมที่ผ่านมา พบว่าที่อยู่อาศัยของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้รับความเสียหาย ร้อยละ 70 จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 40 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

2. ผู้ตอบแบบสอบถาม ระบุว่าปัญหาที่พบมากที่สุดจากภาวะน้ำท่วมที่ผ่านมา คือ ปัญหารายได้ลดลง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.2179 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.10386 รองลงมาคือปัญหาตกงาน ไม่มีงานทำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.9469 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.12021 ปัญหาลำดับสามคือพื้นที่เกษตรกรรม หรือสัตว์เลี้ยงได้รับความเสียหาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.9413 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.19026

3. การปรับตัวทางมิติเศรษฐศาสตร์ที่เกิดขึ้นกับผู้ตอบแบบสอบถามในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยประเด็นการปรับตัวที่ผู้ตอบแบบสอบถามกระทำมากที่สุดมากเป็นลำดับแรก คือมีอาชีพเสริมรายได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.6313 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.01987 รองลงมาคือ มีการสำรองเงินไว้ใช้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.6201 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.09536 ลำดับสามคือซื้ออุปกรณ์ยังชีพเก็บไว้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.4888 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.11704

4. แนวทางการปรับตัวทางมิติเศรษฐศาสตร์ของชุมชนลุ่มน้ำมูลตอนล่างต่อปัญหาน้ำท่วม

4.1 ด้านชีวิต/สุขภาพ ผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่ในตำบลโขงเจียม จำนวนทั้งหมด 130 คน มีความเห็นว่าควรตรวจสุขภาพประจำปี/สม่ำเสมอมากที่สุดเป็นลำดับที่ 1 จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 53.8 ผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่ในตำบลห้วยไผ่จำนวนทั้งสิ้น 128 คน มีความเห็นว่าควรดูแลสุขภาพให้แข็งแรงอยู่เสมอมากที่สุด จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 52.2 ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่ในตำบลหนองแสงใหญ่ จำนวนทั้งสิ้น 100 คน มีความเห็นว่าควรตรวจสุขภาพประจำปี/สม่ำเสมอมากที่สุด จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0

4.2 ด้านที่อยู่อาศัย ผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่อาศัยในตำบลโขงเจียมจำนวนทั้งสิ้น 130 คน ส่วนใหญ่จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 38.9 มีความเห็นเหมือนกันว่าควรติดบ้าน/ยกบ้านให้สูงขึ้น ผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่อาศัยในตำบลห้วยไผ่จำนวนทั้งสิ้น 128 คน ส่วนใหญ่จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 53.2 มีความเห็นเหมือนกันว่าควรติดบ้าน/ยกบ้านให้สูงขึ้น ผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่อาศัยในตำบลหนองแสงใหญ่จำนวนทั้งสิ้น 100 คน ส่วนใหญ่จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 63.0 มีความเห็นเหมือนกันว่าควรติดบ้าน/ยกบ้านให้สูงขึ้น

4.3 ด้านทรัพย์สิน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ของทั้ง 3 ตำบล ให้ความเห็นเหมือนกันว่าควรเตรียมยกทรัพย์สินขึ้นที่สูง โดยเป็นผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่อาศัยในตำบลโขงเจียมจำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 91.9 ตำบลห้วยไผ่จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 63.8 และตำบลหนองแสงใหญ่จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 86.0

4.4 ด้านพื้นที่เกษตรกรรม ผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่ในพื้นที่ตำบลโขงเจียมส่วนใหญ่จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 73.7 และ ตำบลหนองแสงใหญ่ส่วนใหญ่จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 มีความเห็นเหมือนกันว่าควรปลูกพืชที่เก็บเกี่ยวได้เร็ว ส่วนผู้อยู่ในพื้นที่ตำบลห้วยไผ่ส่วนใหญ่จำนวน 59 คน คิดเป็น ร้อยละ 45.8 มีความเห็นว่าควรเก็บเกี่ยวผลผลิตก่อนถึงฤดูน้ำหลาก

4.5 ด้านการคมนาคม ผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่อาศัยในตำบลโขงเจียมส่วนใหญ่จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 75.0 ตำบลห้วยไผ่ส่วนใหญ่จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 84.5 ตำบลหนองแสงใหญ่ส่วนใหญ่จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 59.0 มีความเห็นเหมือนกันว่าควรซ่อมแซมถนนให้อยู่ในสภาพดีอยู่เสมอเป็นลำดับแรก

4.6 ด้านแหล่งท่องเที่ยว และโบราณสถาน ผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่อาศัยในตำบลโขงเจียมส่วนใหญ่จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 98.6 และตำบลหนองแสงใหญ่ส่วนใหญ่จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 99.0 มีความเห็นเหมือนกันว่าควรทำแนวกันน้ำรอบแหล่งโบราณสถาน ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่อาศัยในตำบลห้วยไผ่ส่วนใหญ่จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 75.0 มีความเห็นว่าควรดูแล ซ่อมแซมอยู่เสมอ

4.7 ด้านสาธารณสุข ผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่อาศัยในตำบลโขงเจียมส่วนใหญ่จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7 และ ตำบลหนองแสงใหญ่ส่วนใหญ่จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 96.0 มีความเห็นเหมือนกันว่าควรร่วมกันสอดส่องดูแล ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่อาศัยในตำบลห้วยไผ่ส่วนใหญ่จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 มีความเห็นว่าควรบำรุงรักษาอยู่เสมอ

5. ระบบการชดเชยที่เหมาะสมทางมิติเศรษฐศาสตร์ของชุมชนลุ่มน้ำมูลตอนล่างต่อปัญหาน้ำท่วม

5.1 ด้านชีวิต/สุขภาพ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ของทั้ง 3 ตำบล ได้แก่ตำบลโขงเจียมจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 35.1 ตำบลห้วยไผ่ส่วนใหญ่จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 40.7 และตำบลหนองแสงใหญ่ส่วนใหญ่จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 54.0 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด คิดว่ารัฐควรชดเชยให้ร้อยละ 100 ของความเสียหายทั้งหมด

5.2 ด้านที่อยู่อาศัย ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ของทั้ง 3 ตำบล ได้แก่ตำบลโขงเจียมจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 45.4 ตำบลห้วยไผ่ส่วนใหญ่จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 48.8

และตำบลหนองแสงใหญ่ส่วนใหญ่จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 34.0 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด คิดว่ารัฐควรชดเชยให้ร้อยละ 100 ของความเสียหายทั้งหมด

5.3 ด้านทรัพย์สิน ผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่อาศัยในตำบลโขงเจียมส่วนใหญ่จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 43.3 ตำบลห้วยไผ่ส่วนใหญ่จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 37.7 และตำบลหนองแสงใหญ่ส่วนใหญ่จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 มีความเห็นตรงกันว่า รัฐควรชดเชยทางนิติเศรษฐศาสตร์ด้านทรัพย์สินให้ร้อยละ 100 ของความเสียหายทั้งหมด

5.4 ด้านพื้นที่เกษตรกรรม ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 ตำบลมีความเห็นเหมือนกันว่า รัฐควรชดเชยทางนิติเศรษฐศาสตร์ด้านพื้นที่เกษตรกรรมให้ร้อยละ 100 ของความเสียหายทั้งหมด โดยเป็นผู้ตอบแบบสอบถามในตำบลโขงเจียมจำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 59.3 ตำบลห้วยไผ่จำนวน 89 คน คิดเป็น ร้อยละ 69.6 และตำบลหนองแสงใหญ่จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 59.0

5.5 ด้านการคมนาคม ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 ตำบลมีความเห็นเหมือนกันว่ารัฐควรชดเชยทางนิติเศรษฐศาสตร์ด้านพื้นที่เกษตรกรรมให้ร้อยละ 100 ของความเสียหายทั้งหมด โดยเป็นผู้ตอบแบบสอบถามในตำบลโขงเจียมจำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 82.8 ตำบลห้วยไผ่จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 85.3 และตำบลหนองแสงใหญ่จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 76.0

5.6 ด้านแหล่งท่องเที่ยว และโบราณสถาน ผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่อาศัยในตำบลโขงเจียมส่วนใหญ่จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 84.6 ตำบลห้วยไผ่ส่วนใหญ่จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 57.1 และตำบลหนองแสงใหญ่ส่วนใหญ่จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 48.0 มีความเห็นตรงกันว่า รัฐควรชดเชยทางนิติเศรษฐศาสตร์ด้านทรัพย์สินให้ร้อยละ 100 ของความเสียหายทั้งหมด

5.7 ด้านสาธารณสุข ผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่อาศัยในตำบลโขงเจียมส่วนใหญ่จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 76.2 ตำบลห้วยไผ่ส่วนใหญ่จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 72.0 และตำบลหนองแสงใหญ่ส่วนใหญ่จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 74.0 มีความเห็นตรงกันว่า รัฐควรชดเชยทางนิติเศรษฐศาสตร์ด้านสาธารณสุขให้ร้อยละ 100 ของความเสียหายทั้งหมด

6. องค์กรที่ควรรับผิดชอบทางนิติเศรษฐศาสตร์ของชุมชนกลุ่มน้ำมูลตอนล่างต่อปัญหาน้ำท่วม

6.1 ด้านชีวิต/สุขภาพ ผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่ในตำบลโขงเจียมส่วนใหญ่จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 54.1 คิดว่าหน่วยงานที่ควรรับผิดชอบคือกระทรวงสาธารณสุข ผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่ในตำบลห้วยไผ่ส่วนใหญ่จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 40.7 และตำบลหนองแสงใหญ่ส่วนใหญ่จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 42.0 คิดว่าหน่วยงานที่ควรรับผิดชอบคือรัฐบาล

6.2 ด้านที่อยู่อาศัย ผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่ในตำบลโขงเจียมส่วนใหญ่จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 58.3 ตำบลห้วยไผ่จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 92.7 และตำบลหนองแสงใหญ่จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 56.0 มีความเห็นตรงกันว่าหน่วยงานของรัฐที่ควรรับผิดชอบ คือรัฐบาล

6.3 ด้านทรัพย์สิน ผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่อาศัยในตำบลโขงเจียมส่วนใหญ่จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0 และ ตำบลห้วยไผ่ส่วนใหญ่จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 94.6 คิดว่าหน่วยงานของรัฐที่ควรรับผิดชอบทางนิติเศรษฐศาสตร์ ด้านทรัพย์สินคือรัฐบาล แต่ผู้ตอบแบบสอบถามในตำบลหนองแสงใหญ่ส่วนใหญ่จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 55.0 คิดว่าหน่วยงานของรัฐที่ควรรับผิดชอบทางนิติเศรษฐศาสตร์ ด้านทรัพย์สิน คือองค์การบริหารส่วนตำบล

6.4 ด้านพื้นที่เกษตรกรรม ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 ตำบล มีความเห็นเหมือนกันว่าหน่วยงานของรัฐที่ควรรับผิดชอบทางมิติเศรษฐศาสตร์ ด้านพื้นที่เกษตรกรรมคือรัฐบาล โดยเป็นผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่อาศัยในตำบลโขงเจียมส่วนใหญ่จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 52.7 ตำบลห้วยไผ่ส่วนใหญ่จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 72.2 และตำบลหนองแสงใหญ่ส่วนใหญ่จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 53.0

6.5 ด้านการคมนาคม ผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่อาศัยในตำบลโขงเจียมส่วนใหญ่จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 62.1 และ ตำบลห้วยไผ่ส่วนใหญ่จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 78.8 คิดว่าหน่วยงานของรัฐที่ควรรับผิดชอบทางมิติเศรษฐศาสตร์ด้านการคมนาคมคือรัฐบาล ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่อาศัยในตำบลหนองแสงใหญ่ส่วนใหญ่จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 44.0 คิดว่าหน่วยงานของรัฐที่ควรรับผิดชอบทางมิติเศรษฐศาสตร์ด้านการคมนาคมคือองค์การบริหารส่วนตำบล

6.6 ด้านแหล่งท่องเที่ยว และโบราณสถาน ผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่อาศัยในตำบลโขงเจียมส่วนใหญ่จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 58.6 และ ตำบลห้วยไผ่ส่วนใหญ่จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 65.0 คิดว่าหน่วยงานของรัฐที่ควรรับผิดชอบทางมิติเศรษฐศาสตร์ด้านแหล่งท่องเที่ยวและโบราณสถาน คือรัฐบาล ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่อาศัยในตำบลหนองแสงใหญ่ส่วนใหญ่จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 68.0 คิดว่าหน่วยงานของรัฐที่ควรรับผิดชอบทางมิติเศรษฐศาสตร์ด้านแหล่งท่องเที่ยว และโบราณสถาน คือองค์การบริหารส่วนตำบล

6.7 ด้านสาธารณสมบัติ ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 ตำบล มีความเห็นเหมือนกันว่าหน่วยงานของรัฐที่ควรรับผิดชอบทางมิติเศรษฐศาสตร์ ด้านพื้นที่เกษตรกรรมคือรัฐบาล โดยเป็นผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่อาศัยในตำบลโขงเจียมส่วนใหญ่จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 47.2 ตำบลห้วยไผ่ส่วนใหญ่จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 88.0 และตำบลหนองแสงใหญ่ส่วนใหญ่จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 78.0

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาพบว่า หลังจากที่ชุมชนในพื้นที่ลุ่มน้ำมูลตอนล่างประสบภาวะน้ำท่วมก่อให้เกิดปัญหาทางด้านเศรษฐกิจตามมาอันได้แก่ ปัญหารายได้ลดลง ปัญหาตกงาน ไม่มีงานทำ ปัญหาพื้นที่เกษตรกรรม หรือสัตว์เลี้ยงได้รับความเสียหาย ซึ่งผลกระทบดังกล่าวอาจเกิดเนื่องจากนโยบายภาครัฐและกรอบการดำเนินงานการจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระดับจังหวัดและท้องถิ่น เน้นการจัดการและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานแหล่งกักเก็บและกระจายน้ำเชิงอุปทาน โดยยังมีได้ประเมินความต้องการการใช้น้ำของชุมชนและการบริหารทรัพยากรน้ำตามหลักการจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ ดังผลการศึกษาของธีรยุทธ อุดมพร (2551) และนอกจากนี้ธีรยุทธยังพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืนในระดับหมู่บ้าน โดยการวิเคราะห์ตัวแปร 6 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านพื้นที่ทำกินปัจจัยด้านประชากรและการมีส่วนร่วม ปัจจัยด้านอาชีพ ปัจจัยด้านสถานภาพทางสังคม และปัจจัยด้านการจัดการน้ำ พบว่า มีเพียงตัวแปรค่าน้ำประปา และการไม่มีอาชีพรองเท่านั้นที่เป็นปัจจัยหลักมีอิทธิพลต่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรน้ำในระดับหมู่บ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

ประเด็นด้านการปรับตัวทางมิติเศรษฐศาสตร์ของชุมชนบริเวณลุ่มน้ำมูลตอนล่างที่พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยประเด็นการปรับตัวที่ผู้ตอบแบบสอบถามกระทำมากที่สุดมากเป็นลำดับแรก คือมีอาชีพเสริมรายได้ รองลงมาคือ มีการสำรองเงินไว้ใช้ และลำดับสามคือ ซื้ออุปกรณ์ยังชีพเก็บไว้ ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาของ เมตตา ผิวขำ (2549) ที่ศึกษาเรื่องการปรับตัวของผู้ที่ประสบปัญหาอุทกภัยซ้ำซาก ของชุมชนบ้านหาดสวนยา อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี เมตตาพบว่าชาวชุมชนมีการปรับตัวคล้ายๆ กัน คือมีการเตรียมตัวเพื่อรับมือกับภาวะน้ำท่วมในแต่ละปีอยู่เสมอ แต่ไม่ได้เตรียมมากนำส่วนมากจะเป็นการเตรียมเก็บของเพื่อรอการขนย้าย ในเรื่องการเตรียมเครื่องอุปโภคบริโภคต่างๆ จะไม่ได้เตรียมเพราะมีหน่วยงานของรัฐ และองค์กรอื่นๆ เข้ามาช่วยเหลือ และการหาซื้ออาหารที่สะดวกเพราะชุมชนอยู่ใกล้ตลาด แต่จากการศึกษาพบว่าชาวชุมชนส่วนมากรู้สึกเบื่อหน่ายกับภาวะน้ำท่วมซ้ำซาก เพราะทำให้เกิดความลำบากในการอพยพและการเดินทางเข้าออกในชุมชนของตนเอง แต่ไม่ได้ทำให้รู้สึกท้อแท้หรือสิ้นหวังในชีวิต และเกิดความรู้สึกชินกับภาวะน้ำท่วมซ้ำซาก และการอพยพโยกย้ายบ่อยครั้ง ไม่ได้เกิดความรู้สึกว่าภาวะน้ำท่วมทำให้การดำเนินชีวิตตามปกติเปลี่ยนไปมากนัก มีการช่วยเหลือดูแลซึ่งกันและกัน ทั้งยังสามารถปรับตัวให้มีชีวิตอยู่อย่างมีความสุข และสนุกได้เมื่อน้ำท่วม เกิดความรักใคร่กลมเกลียวกันในกลุ่มชาวชุมชนด้วยตนเอง มีความรู้สึกผูกพันกับชุมชนของตนเองไม่อยากจะย้ายหนีจากชุมชนของตนเองแม้ว่าจะประสบกับอุทกภัยอยู่บ่อยครั้ง และรู้สึกพึงพอใจเป็นอย่างมากกับความช่วยเหลือที่ได้รับในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นทั้งภาครัฐ เอกชน หรือส่วนอื่น ๆ

ประเด็นเกี่ยวกับแนวทางการปรับตัวทางมิติเศรษฐศาสตร์ของชุมชนลุ่มน้ำมูลตอนล่างต่อปัญหาน้ำท่วม รวมถึงระบบการชดเชยที่เหมาะสม และองค์กรที่ควรรับผิดชอบต่อกรณีความเสียหายทางมิติเศรษฐศาสตร์นั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ เมทิน มະโนแก้ว (2550) ที่ศึกษาการแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการน้ำท่วมของ องค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ข้อจำกัดและแนวทางการแก้ไขปัญหาคือ ข้อจำกัดด้านงบประมาณที่มีไม่เพียงพอ อำนาจหน้าที่ที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดการแก้ไขปัญหาประสานความร่วมมือจากหน่วยงานราชการต่างๆ ที่ต้องทำงานร่วมกันหรือกับประชาชน และภาคเอกชน และพบว่าประชาชนได้รับผลกระทบจากปัญหาน้ำท่วม ในระดับสูง โดยได้รับผลกระทบมากที่สุด คือ การขาดแคลนอาหารที่ถูกสุขลักษณะ ประชาชนกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมที่ผ่านมามีอยู่ในระดับดีโดยวิธีการที่เห็นด้วยมากที่สุดคือการแจกจ่ายกระสอบทรายและทรายให้ชาวบ้าน เพื่อสกัดน้ำไม่ให้ไหลทะลักเข้าท่วมบ้านเรือน ประชาชนกลุ่มตัวอย่างแสดงความเห็นด้วยกับแนวทางการป้องกันแก้ไขปัญหาน้ำท่วมของ องค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดดในอนาคต ในระดับมาก โดยมีความต้องการมากที่สุดคือ การรื้อหรือเปลี่ยนแปลงฝายกั้นน้ำท่าวังตาลเดิม และใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ในลักษณะเขื่อนหรือประตูระบายน้ำ เพื่อให้น้ำระบายเร็วขึ้น รองลงมาคือการยกพื้นถนนริมแม่น้ำปิงให้สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาการปรับตัวทางมิติเศรษฐศาสตร์ต่อปัญหาน้ำท่วมของชุมชนในพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศต่าง ๆ เพื่อศึกษาความเหมือนและความแตกต่างของรูปแบบในการปรับตัวทางมิติ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ควรพิจารณาประเด็นด้านสังคม และสิ่งแวดล้อมควบคู่กับด้านเศรษฐศาสตร์ด้วย